

Sprawozdanie z obrad grupy tematycznej *Od socjologii wojny i wojska do socjologii grup dyspozycyjnych i bezpieczeństwa*, XVII Ogólnopolski Zjazd Socjologiczny we Wrocławiu, 11–14 września 2019 roku

<https://doi.org/10.19195/2083-7763.10.19>

W dniach 11–14 września 2019 roku we Wrocławiu odbył się XVII Ogólnopolski Zjazd Socjologiczny pod hasłem *Ja. My. Oni? Podmiotowość, tożsamość, przynależność* organizowany przez Polskie Towarzystwo Socjologiczne i Instytut Socjologii Uniwersytetu Wrocławskiego. Obfitował on w wiele wydarzeń, paneli, grup tematycznych i sympozjów. Swoje miejsce znalazła tu również tematyka socjologicznych aspektów bezpieczeństwa podejmowana między innymi w ramach obrad grupy tematycznej nr G65 *Od socjologii wojny i wojska do socjologii grup dyspozycyjnych i bezpieczeństwa* prowadzonej przez prof. Adama Kołodziejczyka (Wojskowa Akademia Techniczna) i Jana Maciejewskiego (Uniwersytet Wrocławski) oraz dr. Piotra Pieńkowskiego (Uniwersytet Wrocławski).

W pierwszym dniu zjazdu (11 września) organizatorzy otworzyli obrady i zachęcali do aktywnej dyskusji na temat przedstawianych zagadnień. Jako pierwsza wystąpiła dr Aneta Baranowska (Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy) z referatem *Polska socjologia wojska — osobliwości narodzin i kształtowanie się subdyscypliny*. Wskazała w nim na historyczne aspekty instytucjonalizacji socjologii wojska w Polsce, a także na jej współczesną tożsamość. Kolejny referat przedstawił dr Marcin Gacek (Uniwersytet Śląski w Katowicach), a jego przedmiotem była *Socjologia wojny w myśli Raymonda Arona. Penser la guerre, Clausewitz*. Koncentrując się na dorobku wybitnego francuskiego myśliciela, dokonał analizy aktualności wątków dotyczących problematyki wojny i pokoju. *Ograniczenia i wyzwania badawcze socjologii grup dyspozycyjnych* określiła prof. Danuta Walczak-Duraj (Uniwersytet Łódzki). Zdaniem prelegentki mają one charakter wyjątkowy, wyróżniający się na tle innych subdyscyplin socjologicznych. Magdalena Fiternicka-Gorzko (Akademia Pomorska w Słupsku) oceniła *Przydatność perspektywy biograficznej w badaniu grup dyspozycyjnych*. Wykazała specyfikę badanej kategorii na podstawie materiału empirycznego (wywiady prowadzone metodą *oral history*) z okresu transformacji systemowej. W ostatnim referacie tego dnia mgr Mariusz Busiło (Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji w Warszawie) omówił, jak przebiega *Cyfrowa wojna informacyjna na przykładzie protestów przeciwko sieciom łączności 5G — wybrane aspekty*. Podkreślił związek między protestami przeciwko sieci 5G i innymi ruchami posługującymi się dezinformacją. Następnie odbyła się dyskusja na temat przedstawionych referatów. Po zakończeniu obrad uczestnicy udali się do restauracji Orbita na uroczystą kolację.

W drugim dniu obrad (12 września) prof. Jadwiga Mazur (Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie) wygłosiła referat *Wykluczenie społeczne jako potencjalna przyczyna zagrożenia bezpieczeństwa*. Zdaniem prelegentki marginalizacja może zdynamizować istniejące zagrożenia i przyczynić się do powstawania nowych. Dr hab. Urszula Soler (Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II) w wystąpieniu *Legia Akademicka przykładem studenckich rezerw czasu wojny* przedstawiła funkcjonowanie tej ochotniczej formacji. Historia organizacji proobronnych sięga czasów zaborów. Współcześnie przeżywają one renesans w związku z dynamicznie zmieniającą się sytuacją bezpieczeństwa. *Policja*

jako grupa dyspozycyjna i gwarant bezpieczeństwa — ujęcie neoinstytucjonalne stała się przedmiotem badań dr. Tomasza Kołodzieja (Uniwersytet Zielonogórski). Wskazał on na strukturalne uwarunkowania zmian w zakresie zapewniania bezpieczeństwa wewnętrznego przez tę formację. Blok referatów zamknął dr Daniel Wicenty (Uniwersytet Gdański, Instytut Pamięci Narodowej) wystąpieniem *Środowisko Służby Bezpieczeństwa: dyspozycyjność i funkcjonalność pod koniec PRL i u początków III RP*. Z perspektywy socjologicznej dokonał analizy cech grupy, taktyk funkcjonariuszy oraz sytuacji po 1990 roku. Po części dyskusyjnej nastąpiło oficjalne zamknięcie obrad grupy tematycznej. W kolejnych dniach uczestnicy brali udział w pozostałych wydarzeniach zjazdowych, między innymi w obradach innych grup podejmujących tematykę bezpieczeństwa, a także w zebraniu Sekcji Socjologicznych Problemów Bezpieczeństwa Narodowego Polskiego Towarzystwa Socjologicznego.

Piotr Pieńkowski

ORCID: 0000-0002-1719-330X

piotr.pienkowski@uwr.edu.pl

Sprawozdanie z XVII Międzynarodowego Seminarium Metodologicznego *Metodologia badań systemów społecznych*, Wrocław, 12 grudnia 2019 roku

<https://doi.org/10.19195/2083-7763.10.20>

Dnia 12 grudnia 2019 roku w sali Oratorium Marianum Uniwersytetu Wrocławskiego odbyło się XVII Międzynarodowe Seminarium z cyklu *Metodologia badań systemów społecznych* organizowane przez Zakład Socjologii Grup Dyspozycyjnych Instytutu Socjologii Uniwersytetu Wrocławskiego, Sekcję Socjologicznych Problemów Bezpieczeństwa Narodowego Polskiego Towarzystwa Socjologicznego oraz Akademickie Koło Naukowe „Security&Society”. Współorganizatorami byli Akademia ozbrojonych sił, Slovenska Republika, Zakład Socjologii Edukacji IS UWr i Polskie Towarzystwo Socjologiczne — Oddział Wrocławski.

Przybyło wielu znamienitych gości, między innymi: rektor Uniwersytetu Wrocławskiego prof. Adam Jezierski, dziekan Wydziału Nauk Społecznych UWr prof. Robert Wiszniewski, rektor PWSZ w Nysie prof. Przemysław Malinowski, pełnomocnik rektora PWSZ w Nysie prof. Tadeusz Iwanek, dziekan PWSZ w Raciborzu dr Sabina Musioł, dziekan PWSZ w Kaliszu prof. Jarosław Wołęjszo, dziekan PWSZ w Głogowie dr Adam Bujak, dyrektor LO im. Kazimierza Jagiellończyka w Sieradzu Grzegorz Pietrucha wraz z dwiema klasami maturzystów. Należy podkreślić obecność władz lokalnych odpowiedzialnych za politykę bezpieczeństwa ekologicznego w osobach pani starosty powiatu Zduńska Wola Hanny Iwaniuk oraz prezydenta miasta Zduńska Wola Konrada Pokory, którzy aktywnie brali udział w dyskusji, wskazując na ograniczenia prawno-ekonomiczne w stosowaniu skutecznych narzędzi w walce ze smogiem.